

Pesti Központi Kerületi Bíróság
1055 Budapest, Markó u. 25.

Tisztelt Bíróság!

Alulírott
Gyömrei Andrea (...)
felperes

k e r e s e t e t

terjesztek elő a Budapest Fővárosi Önkormányzat (székhely: 1052 Budapest, Városház utca 9-11.)

alperes ellen.

Kérem a T. Bíróságot, hogy az alábbi tényállás és bizonyítékok, valamint a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (továbbiakban: Ptk.) 345. § (1) bekezdése („*Aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. ... Ezeket a szabályokat kell alkalmazni arra is, aki az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz*”), továbbá a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. (továbbiakban: Kvt.) 103. § (1) bekezdése („*A környezet igénybevételével, illetőleg terhelésével járó tevékenységgel vagy mulasztással másnak okozott kár környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kárnak minősül és arra a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályait (Ptk. 345-346. §-ai) kell alkalmazni.*”) alapján az alperest kötelezze 1.087.030 Ft, azaz egymillió nyolcvanhétezer-harminc forint kártérítés megfizetésére és a további károkozás megelőzését szolgáló intézkedések megtételére.

Kereseti kérelmem a következő tényálláson és indokokon alapul:

I.

Allergiás betegségem 1998-ban enyhe tünetekkel kezdődött, inkább szezonális jellegű volt, gyógyszeres kezelésre akkor még nem volt szükségem. 2003. év májusában az erősen szennyezett levegőjű Dózsa György úton, a 144. szám alatti irodaházban kezdtem dolgozni, és ettől az időponttól kezdve az allergiás tüneteim hirtelen felerősödtek. Az állapotom olyan súlyossá vált, hogy egész évben folyamatosan gyógyszereket kellett szednem. 2004 telére az allergia miatt úgy legyengült a szervezetem, hogy több egyébként könnyen kezelhető betegséget (nátha, influenza) súlyos tünetekkel és csak hosszasan tudtam kihaverni. Tavasszal az Ormos Intézetben immunrendszer-erősítő kezeléseket kaptam, mely javított állapotomon, de anyagi okokból (3500 Ft egy kezelés) abba kellett hagynom, ezért rögtön visszaestem és mellhártyagyulladás kaptam. Antibiotikus kezelésre szorultam, melynek mellékhatásaként gyomorfájás gyötört és gombásodás alakult ki szervezetemben. Az állapotom ismételt súlyosbodása arra az időszakra esett (2005. év március 21. – 2005. év szeptember 11.), amikor minden nap 5–6 órát töltöttem a szintén rendkívül szennyezett levegőjű Üllői úton, a Novoschool nyelviskolában. 2005 júniusában a III. kerületi

allergológus szakrendelésen megállapították, hogy a mellhártyagyulladásaim következtében asztma alakult ki és az egyéb légúti megbetegedéseket is a súlyos allergia okozza. A kellemetlen tüneteket a folyamatos gyógyszeres kezelés (szteroidos belélegző por, orrspray, szemcsepp) és az alternatív gyógymódok (például: barlangkúra) sem tudják megszüntetni. 2005. október elseje óta az Andrássy út 73. szám alatt dolgozom. A belvárosi szennyezett levegő miatt hosszú távon sem számíthatok gyógyulásra, a nélkülözhetetlen gyógyszerek folyamatosan károsítják szervezetemet. Orvosaim egyértelműen azon az állásponton vannak, hogy súlyos allergiámat Budapest levegőjének szennyezettsége okozza. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy 2005. év telén a Tátrába utaztam, ahol a tiszta levegőn már az első nap megszűntek a tüneteim.

II.

A fentiekben leírt egészségromlás következtében a következő költségeim keletkeztek az eltelt idő alatt.

Az allergiás tünetek kezelésére folyamatos gyógyszeres kezelésre van szükségem. Annak érdekében, hogy az állapotomban súlyos romlás ne következzen be, havonta legalább az alábbi táblázatban szereplő gyógyszerekre és gyógyászati segédeszközre van szükségem, melyek a feltüntetett összegű költségterhet jelentettek a tünetek megjelenésétől, azaz 2003 májusától.

Havi gyógyszeres szükséglet		Havi költség (forint)	Megjegyzés
Hörgőtágító	Ventolin	434/2=216	Egy doboz általában 2 hónapig elég
Hörgőtágító	Pulmicort	500	
Orrspray	Rhinocort	1112	
Inhalátor orrba	Rhinocort Turbuhaler	1218	
Szemcsepp	Opticrom	942*2=1884	Havonta legalább 2 dobozra van szükség.
Tabletta	Aerius	858	
Zsebkendő		1000	Kb. 4 csomag havonta
Összesen		6790	

A költségek alátámasztására M/1 számon mellékelten csatolom az egyhavi gyógyszeres szükségletet igazoló szakorvosi leletet, valamint M/2 számon szintén mellékelem az egyes gyógyszerek vásárlását igazoló számlákat, blokkokat az utolsó időszakra.

Az indokolt költségek mellett az állandósult tünetek az életem minőségében, körülményeiben olyan jórészt elkerülhetetlen leromlást okozott, amely az egészséghez fűződő alapvető személyiségi jogaimat sérti (Ptk. 76. §):

1. Az allergia nehéz légzést, az ornyálkahártya megvastagodását okozta. A tüneteken már a legerősebb szteroidok sem segítenek.
2. Gyakori a köhögés, fulladás. Egyre több hörgőtágítót kell használnom.
3. Állandó a szemviszketés, váladákozás, ami jelentősen hátráltat a munkavégzésben.
4. A szemviszketés következtében folyamatosan kell szednem a szemcseppet, amely szüneteltetés nélkül hosszú távon a megvakulásomat okozhatja.

5. A folyamatosan szteroidot kell szednem (amely az allergia és az asztma tüneteit kezeli, de nem gyógyít meg). Ez a szervezetem elgombásodásához vezetett, amelyet hosszas kezelés után sikerült meggyógyítani, de kiújulása igen valószínű.
6. Rendszeres a tüsszögés, orrfolyás.
7. Állandóvá vált az asztma.
8. A tünetek miatt rendszeres az álmatlanság, alvászavar, állandósult a fáradtság-érzés.

Az egészségügyi tüneteim tekintetében kérem a Tisztelt Bíróságot, hogy az M/1 számú mellékletben csatolt szakorvosi leleteket vegye figyelembe bizonyítékként.

Kérem továbbá, hogy a Tisztelt Bíróság kötelezze az alperest a károk bekövetkeztétől eltelt 57 hónap (2003. május – 2006. február) alatt felmerült költségeim: 57*6790 Ft = 387.030 Ft, valamint az életminőségem tartós romlása miatt további 700.000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére.

A költségek és nem vagyoni kárait megtérítését a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján kérem. („Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.”)

III.

Az életminőség romlása, a felmerült károk és költségek egyértelműen azért következtek be, mert az életem Budapesthez kötődik. A betegségeim keletkezésekor naponta átlagosan 8–10 órát töltöttem a város legszennyezettebb levegőjű részein. A légszennyezés és a légzőszervi megbetegedések közötti összefüggést számos tanulmány és vizsgálat igazolja. Hazánkban Dr. Rudnai Péter tekinthető a téma egyik legjelentősebb szakértőjének. „A városi levegőszennyezettség hatása az egészségre, különös tekintettel az allergiás légzőszervi betegségekre” címet viselő tanulmányát M/3 számon bizonyítékként csatolom keresetemhez. A tanulmány megállapításainak összefoglalása egyértelműen rávilágít a levegőminőség és az egészségi állapot közötti összefüggésre: „A levegőszennyezettség a légúti betegségek oka, prediszponáló (elősegítő) faktora és a krónikus betegségek rosszabbodásának okozója egyaránt lehet.”

Dr. Rudnai kiemeli, hogy az egyes, Budapesten is jelenlévő légszennyező anyagok közül a nitrogén-oxidok „tartós expozíciója esetén 94-282 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ -es koncentráció mellett a krónikus alsólégúti megbetegedések gyakoriságának fokozódását figyelték meg. A gyermekek és az asztmás betegek különösen érzékenyek az NO_2 hatásaival szemben.”

A szén-monoxid hatására a krónikus légzőszervi betegségben szenvedők terhelhetősége is jelentősen csökken, az ózon „a légúti nyálkahártya átjárhatóságát (permeabilitását) növeli, így az allergének, a vírusok és a baktériumok könnyebben jutnak át az epitheliumon (fedőhámon).”

A formaldehid „nagy része megkötődik a felső légutak nyálkahártyáján, izgatja a légutak nyálkahártyáját (irritáló hatás), gátolja a légúti nyálkahártyán lévő csillószőrök mozgását, és ezáltal rontja a szervezet helyi védekezőképességét. Allergén, szenzitizáló hatású, ugyanis a sejtfehérjékhez kapcsolódva, azok antigén sajátosságát módosítja. Allergiás vagy gyulladáisos légzőszervi betegségben szenvedők különösen érzékenyen reagálhatnak a formaldehid expozícióra.”

A szilárd részecske (PM) szennyezés egészségre gyakorolt hatásait tekintve talán a legfontosabb. Ez a szennyező forrás különböző kémiai tulajdonságú szemcsék keveréke. A 10 mikrométernél kisebb átmérőjű, az emberi tevékenységből (Budapesten főleg a

közlekedésből) származó részecskék, a PM10 a légzőszervi megbetegedések szempontjából rendkívül lényeges. „Az alveolusokba bejutó ultrafinom savas porrészecskék gyulladást okozhatnak, ami a vér alvadákonyságát is befolyásolhatja, és a légutak védekező funkciói is károsodhatnak. Ennek következtében az egészségesek és a légúti betegek esetében egyaránt a légzőszervi tünetek megjelenése, illetve súlyosbodása észlelhető, a légzésfunkciós értékek romlanak, és idült légzőszervi betegség alakulhat ki, illetve a krónikus gyulladás gyakoribb fellobbanása figyelhető meg.”

A levegő szennyezettsége és a légzőszervi betegségek kialakulása, súlyosbodása közötti összefüggés nyilvánvaló, hiszen a „tüdő a környezeti hatásoknak leginkább kitett szerv, mivel a légzés során naponta mintegy 20.000 liter levegőt lélegzünk be.” Az ok-okozati kapcsolat további alátámasztására Dr. Rudnai tanulmányából az alábbi szemelvényeket emelném ki:

„Hatásmechanizmus szempontjából egyrészt a légutak gyulladós reakcióinak (pl. bronchitisz, azaz hörghurut) kiváltását, másrészt a légutak simaizomzatának görcsös összehúzódását (pl. asztma rohamok) kell megemlíteni. A gépjármű-közlekedésből származó levegőszennyező anyagok mindkettő kiváltásában fontos szerepet játszanak. Az allergia, főként a pollen-allergia nagy forgalmú területeken megfigyelhető fokozott gyakorisága – többek között- azzal magyarázható, hogy a pollenekre ráakódott porrészecskék megváltoztatják annak felületi antigénjeit és így torzult immunválaszt váltanak ki.”

„A fentiek szerint tehát a levegőszennyezettség szenzibilizálhat és gyulladást provokálhat, ezért a légúti betegségek oka, prediszponáló (elősegítő) faktora és a krónikus betegségek rosszabbodásának okozója egyaránt lehet. A környezetszennyezés károsító hatása az expozíció milyenségén és mértékén kívül a szervezet immunreakciójától függ.”

„Számos hazai és külföldi vizsgálat eredménye bizonyította, hogy a szennyezett levegőjű területen élő lakosság körében szignifikánsan magasabb a krónikus légzőszervi betegségben szenvedők aránya, mint a tiszta levegőjű területeken.”

„Előbb az Egyesült Államokban, majd pedig Európában is összefüggést találtak a levegő szálló-por koncentrációja, illetve az összhalálozás, valamint a szív- és érrendszeri és a légúti betegségek okozta halálozás naponkénti alakulása között.”

„Magyarország (OKI) is bekapcsolódott abba az Európai Közösség által finanszírozott sok-központú vizsgálatba (APHEA), amely a levegőszennyezettség és a halálozás naponkénti alakulásának összefüggéseit vizsgálta. (6) Az 1992–95. évi budapesti adatok elemzése során megállapították, hogy a légzőszervi betegségek miatti halálozás a 15–64 évesek és a 75 évnél idősebbek körében szignifikáns összefüggést mutatott a kéndioxid koncentráció változásával.”

„A szálló por koncentrációjának emelkedése nyáron 2–5%-kal növelte a vizsgált halálozások kockázatát, télen pedig mintegy 17%-kal a légzőszervi betegségek okozta halálozás kockázatát.”

„A budapesti levegőszennyezettségi és halálozási adatoknak az 1999-ben alakult Levegőszennyezettség és Egészség Információs Rendszer (APHEIS) keretében folytatott további elemzése során a porszennyezettség szerepét vizsgálták. Az 1999-es és a 2000-es budapesti adatok alapján megállapították, hogy a PM10 éves átlagkoncentrációjának $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -rel történő csökkentése esetén a budapesti halálesetek évi száma 487-tel, (100.000 lakosra számítva 28-cal) csökkenne, valamint 150 szív-érrendszeri és 60 légzőszervi betegségek miatti sürgősségi kórházi felvétel lenne megelőzhető.”

„Sokszorosán bizonyított, hogy a krónikus obstrukciós légzőszervi és asztmás betegek állapota rövid és hosszú idejű légszennyezés hatására egyaránt romlik. A légzőszervi tünetek fokozódnak, a légzésfunkció csökken, a gyógyszerfogyasztás emelkedik, és nő a kórházi, illetve a sürgősségi ellátásra való igény.”

„A levegőszennyezés bizonyíthatóan növeli a heveny légúti fertőzések számát, elsősorban a helyi védekezőrendszer károsodása miatt. Nő az antibiotikum fogyasztás, emelkedik az iskolai és munkahelyi hiányzások száma.”

Indítványozom, hogy az idézett tanulmány szerzőit Dr. Rudnai Pétert (lakcím:) és Farkas Ildikót (lakcím:) a T. Bíróság a perben szakértőként hallgassa meg.

Budapest belvárosának légszennyezettsége a hivatalos mérési adatok alapján elrettentő, különösen a légúti megbetegedések (elsősorban asztma és tüdőrák) kialakulásában és a betegek állapotának súlyosbodásában kiemelt szerepet játszó szálló por (PM10 és PM2,5) és nitrogén-oxid-koncentráció lépi túl gyakorta az egészségügyi határértékeket. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) segítségével folyamatosan nyomon lehet követni a főváros levegőminőségének alakulását. A hálózat adatai a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium honlapján minden érdeklődő számára elérhetőek. A „*Budapest légszennyezettségi adatai*” című háttér tanulmány összefoglalta a mérőhálózat releváns adatait és grafikus kimutatásait. A tanulmányt, mely kizárólag hivatalos, mindenki számára hozzáférhető adatokat tartalmaz, az M/4 számú mellékletben csatolom, és kérem, hogy a Tisztelt Bíróság vegye figyelembe Budapest levegőjének egészségügyi határérték feletti szennyezettségének és az ezzel összefüggő károkozás bizonyítása során.

A tanulmány a 11 budapesti mérőpont adatai közül hármat emel ki, melyek kiválóan érzékeltetik a Dózsa György úti munkahelyem környéki (Honvéd telep), az Andrássy úti munkahelyem környéki (Erzsébet tér) és az általános belvárosi (Baross tér) levegőminőség alakulását.

A Baross téri mérőállomást vizsgálva a 2003., 2004., 2005. és 2006. években az NO_x tekintetében bizonyos hónapokban sokszor fordul elő a határérték túllépése. Az NO₂ a Baross téren 2003-ban 74 napon, 2004-ben 31 napon, 2005-ben 21 napon és 2006 első 10 hónapjában pedig 18 napon lépte túl a megengedett egészségügyi határértéket (ld. az M/4 számon csatolt tanulmány 7. mellékletében). Az NO_x egészségügyi határértéket túllépő napjainak a száma 2003-ban 31 nap, 2004-ben 73 nap, 2005-ben 90 nap, 2006 első 10 hónapjában 48 nap volt. (Az NO_x egészségügyi határértéke 24 órás átlagokra vonatkozóan 150 µg/m³ volt).

A PM10 egészségügyi határértéket túllépő napjainak a száma 2003-ban 72, 2004-ben 149, 2005-ben 133 és 2006-ban (az első 10 hónapban) 61 volt. A 14/2001. (V. 9.) számú KöM-EüM-FVM együttes rendelet szerint évente legfeljebb 35 olyan nap lehet, amikor a PM10 koncentrációja a határérték felett lehet egy mérőállomáson. A határérték-túllépések egyes években többszörös értékeket mutatnak. 2006-ban már március 21-én elérte a megengedett 35 napot és utána is folyamatosan növekedett a határérték meghaladó szennyezett napok száma. A kérdéses években az egészségügyi határértékeket sokszor többszörösen haladják meg a mért adatok. (A PM10 2005-ben megállapított határértéke 50 mikrogramm volt köbméterenként; a Baross téri mérőállomáson például 2005. február 11.-én 234,62 µg/m³-t mértek, ami a határértéknek több mint négyszerese volt!)

Hasonló tendencia figyelhető meg a Honvéd telepen és az Erzsébet téri mérőállomásokon is a PM10 vonatkozásában. A Honvéd telepen az egészségügyi határértéket 2004-ben 115 napon, 2005-ben 136 napon, 2006-ban pedig – október 31-ig – 122 napon lépte túl a PM10 koncentráció. Az Erzsébet téri mérőállomáson – az előző két állomáshoz hasonlóan – minden évben meghaladta a megengedett 35 napot a PM10 24 órás határérték feletti koncentrációja, így 2004-ben 48 nap, 2005-ben 164 nap és 2006-ban (október 31-ig) 121 nap volt az egészségügyi határérték túllépéseinek előfordulása. Az NO_x értékek változó tendenciát mutatnak. 2004-ben a határérték feletti napok száma 50, 2005-ben 109 és 2006-ban (október 31-ig) 51 nap volt. Ugyanez elmondható az NO₂-re is, mivel 2004-ben a túllépett napok száma 16, 2005-ben 55 és 2006-ban (október 31-ig) 48 nap volt.

A kérdéses szennyező anyagok egészségügyi határértékei a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet 1. számú mellékletében található meg.

A légszennyezettség egészségügyi határértékei és egyes légszennyező anyagok tervezési irányértékei

1.1. számú melléklet: A légszennyezettség egészségügyi határértékei

A levegő térfogatot 293 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra át kell számítani.

[CAS szám: Chemical Abstracts Service azonosító száma]

A) Kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Veszélyességi fokozat
	órás		24 órás	éves		
	határérték	tűrészhatár		határérték	tűrészhatár	
<i>Kén-dioxid</i> [7446-09-5]	250 <i>a naptári év alatt 24-nél többször nem léphető túl</i>	50% <i>amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005. I. 1-jére eléri a 0%-ot</i>	125 <i>a naptári év alatt 3-nál többször nem léphető túl</i>	50 ¹		III.
<i>Nitrogén-dioxid</i> ³ [10102-44-0]	100 <i>a naptári év alatt 18-nál többször nem léphető túl</i>	50% <i>amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot</i>	85	40 ³	50% <i>amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot</i>	II.
<i>Nitrogén-oxidok</i> (mint NO_2)	200		150	70 ³		II.
<i>Szén-monoxid</i> [630-08-0]	10 000		5 000 ²	3 000		II.
Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Veszélyességi fokozat
	órás	24 órás		éves		
		határérték	tűrészhatár	határérték	tűrészhatár	
<i>Szálló por</i> (PM_{10})		50 <i>a naptári év alatt 35-nél többször nem léphető túl</i>	50% <i>amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005. I. 1-jére eléri a 0%-ot</i>	40	20% <i>amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005. I. 1-jére eléri a 0%-ot</i>	III.
<i>Szálló por</i> (TSPM: összes lebegő por)	200	100		50		III.

A légszennyezettségi állapot fentiek szerinti alakulásáért elsősorban a közúti közlekedés tehető felelőssé, különösen a dízeljárművek. Ez annak tudható be, hogy 1990 és 2003 között megváltozott az iparszerkezet, amely következtében a légszennyező anyagok ipartól származó kibocsátásai csökkentek, ezzel párhuzamosan azonban a gépjárműforgalom jelentősen megnövekedett. A KvVM által kiadott „Az 1990-2003 közötti időszak levegőminőségének értékelése” című publikáció szerint „az utóbbi évtizedben a fővárosban a nitrogén-oxidok, a porterhelés, a szén-monoxid, a PAH-ok és az illékony szénhidrogének (VOC) kb. 80 %-a a közlekedés révén kerül a levegőbe.” A közúti közlekedés és a levegő minősége közötti összefüggést bizonyítja az M/4 számon csatolt tanulmány 2. számú melléklete és az alábbi táblázatok is.

A szennyezőanyagok kibocsátásának ágazati megoszlása Budapesten 2002-ben,

(Forrás: Kémiai Nemzeti Profil tervezet 2005; 3. fejezet; KVVM)

tonna

Ágazat	NO _x	CO	Por	SO ₂
Ipar	3 344	2 620	320	1 647
Közúti közlekedés	14 448	98 227	1 854	275
Lakossági fűtés	1 418	2 608	379	625
Szolgáltatók	249	263	5	21
Légi közlekedés	883	1 266	0	39
Összesen	20 342	104 984	2 558	2 607

százalék

Ágazat	NO _x	CO	Por	SO ₂
Ipar	16,4	2,5	12,5	63,2
Közúti közlekedés	71,0	93,6	72,5	10,5
Lakossági fűtés	7,0	2,5	14,8	24,0
Szolgáltatók	1,2	0,2	0,2	0,8
Légi közlekedés	4,4	1,2	0,0	1,5
Összesen	100	100	100	100

A levegő jelenlegi, fenti adatokkal alátámasztható, szennyezett állapota a környezetszennyező és egészségkárosító hatása mellett súlyosan jogszabálysértő is. A Kvt. az alábbiakat mondja ki.

„6. § (1) A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

- a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- b) megelőzze a környezetszennyezést;
- c) kizárja a környezetkárosítást.

8. § (1) A környezetet veszélyeztető vagy károsító környezethasználó köteles azonnal befejezni a veszélyeztető vagy károsító tevékenységet.

(2) A környezethasználó köteles gondoskodni a tevékenysége által bekövetkezett környezetkárosodás megszüntetéséről, a károsodott környezet helyreállításáról.

9. § A környezethasználó az e törvényben meghatározott és az e törvényben és más jogszabályokban szabályozott módon felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért.

22. § (2) A levegőt védeni kell minden olyan mesterséges hatástól, amely azt, vagy közvetítésével más környezeti elemet sugárzó, folyékony, légnemű, szilárd anyaggal minőségét veszélyeztető, vagy egészséget károsító módon terheli.

(3) A tevékenységek, létesítmények tervezésénél, megvalósításánál, folytatásánál, valamint a termékek előállításánál és használatánál törekedni kell arra, hogy a légszennyező anyagok kibocsátása a lehető legkisebb mértékű legyen.

A főváros egyes területein fennálló szennyezettségi állapot ellentétes továbbá a levegő védelmének egyes szabályairól szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdésével is: „Tilos a környezeti levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezést vagy határértéken felüli légszennyezettséget okoz, valamint a környezeti levegő bűzzel való terhelése.”

IV.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény alapján a budapesti utak tekintetében a közút kezelője a Fővárosi Önkormányzat. A 8 § (2) bekezdése kimondja, hogy a „közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok ellátásáról a helyi önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik.” A törvény 33. § (1) c) pontja szerint: „A közút kezelője: ...a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat.” A közúti közlekedésről szóló törvény azt is egyértelművé teszi, hogy a közúti közlekedés által okozott, egészségügyi határérték feletti légszennyezettség megelőzése, a jogellenes és ártalmas állapotok megszüntetése Budapesten az alperes kötelezettsége lett volna. A 34. § (2) bekezdés kimondja, hogy „A közút forgalmi rendjét – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet – a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötévenként – a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítania kell.” A 13. § (2) bekezdés szerint továbbá „A lakott területeket, különösen a történelmi városrészeket, a műemléki és védett természeti területeket, továbbá a gyógy- és üdülőhelyeket forgalomszabályozási eszközökkel és megfelelő várakozási díjak alkalmazásával is fokozottan védeni kell a közúti közlekedés károsító hatásaitól.” Hasonlóan fogalmaz az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 45. § (3) bekezdése, mely a lakossági tájékoztatási kötelezettséget is előírja határérték átlépő légszennyezettség esetén. Az alperes a tájékoztatási kötelezettségét is elmulasztotta teljesíteni, amellyel megakadályozta a felperest abban, hogy az állapotáért felelős tényezők felismerése után időben megtegye az egészsége további romlását megelőző lépéseket: „Ha valamely környezeti tényező szintje meghaladja az egészségügyi határértéket, az érintett területen tartózkodó személyeket erről tájékoztatni kell, az egészségkárosító hatások megelőzéséhez szükséges teendők egyidejű közlésével. A feltárt hiányosság megszüntetésére, illetve az egészségkárosító hatás megelőzésére – a hiányosság jellegétől függően – intézkedni kell.” Aggályosnak tartom és úgy gondolom, hogy a légszennyezettségi állapot és a károk bekövetkezése az alperesnek azon mulasztására is visszavezethető, hogy elmulasztotta teljesíteni a határérték feletti légszennyezettség esetére szóló intézkedési program megalkotásának kötelezettségét, amelyet a levegővédelmi rendelet 7. § (7) bekezdése is előír. (7) Azokra a zónákra, ahol a légszennyezettség meghaladja a határértéket, a környezetvédelmi hatóság az érintett közegészségügyi és közlekedési hatóságok, valamint települési önkormányzatok jegyzőjének közreműködésével, az érintett légszennyezők bevonásával, valamint az érintett nyilvánosság véleményének kikérése alapján

olyan intézkedési programot készít, amelynek ütemezett végrehajtásával biztosítható a határértékek betartása.

Az alperes a forgalom szabályozására, csillapítására vonatkozó kötelezettségét annak ellenére elmulasztotta teljesíteni, hogy a környezet védelmére létrejött civil szervezetek, környezet-egészségüggyel foglalkozó szakértők már jó ideje figyelmeztetnek arra, hogy a határérték feletti folyamatos légszennyezettség komoly károkat okozhat ez emberi egészségben. A közút kezelőjének a közúti közlekedésről szóló törvényben megfogalmazott kötelezettségeinek elmulasztása esetére a törvény maga is megállapítja a polgári jogi felelőséget a 35. §-ban: „Az út kezelője a kezelői kötelezettségének megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni.” A felelőség meglétét erősíti a Kvt. következő rendelkezése is: „101. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával a környezetet veszélyezteti, szennyezi vagy károsítja, illetőleg tevékenységét a környezetvédelmi előírások megszegésével folytatja (a továbbiakban együtt: jogsértő tevékenység) az e törvényben foglalt és a külön jogszabályokban meghatározott (büntetőjogi, polgári jogi, államigazgatási jogi stb.) felelősséggel tartozik.

(2) A jogsértő tevékenység folytatója köteles

a) az általa okozott környezetveszélyeztetést, illetőleg környezetszennyezést megszüntetni, illetőleg környezetkárosítást abbahagyni;

b) az általa okozott károkért helytállni;”

A Fővárosi Önkormányzat már elismerte a további károkozás megelőzésének szükségességét, amit az bizonyít, hogy a Fővárosi Közgyűlés 2006. május 25-én 57/2006. (05.25.) számú határozatával jóváhagyta Budapest Főváros Levegőtisztaság-védelmi Intézkedési Programját. Ugyanazon a napon 958/2006. (05.25.) számú határozatával felkérte a főpolgármestert, hogy a jóváhagyott Budapest Főváros Levegőtisztaság-védelmi Intézkedési Program alapján készíttesse el és terjessze a Közgyűlés elé a Budapest Főváros Levegőtisztaság-védelmi Intézkedési Tervét 2006. szeptember 30-ig (ld. <http://www.budapest.hu/engine.aspx?page=tirhidden&command=showagendaitem&agendaitemid=53634>). Az intézkedési terv azonban mind a mai napig nem készült el, Hagyó Miklós főpolgármester-helyettesnek 2007 februárjában a sajtóban idézett kijelentése szerint az újabb határidő 2007. november.

Mindezek alapján kérem a T. Bíróságot, hogy kötelezze a Fővárosi Önkormányzatot

1. olyan levegő-tisztaságvédelmi intézkedési terv kidolgozására és megvalósítására, amellyel elérhető, hogy legkésőbb 2008. december 31-ig a levegő szennyezettsége a fővárosban egyetlen mérőállomáson egyetlen napon se haladja meg az egészségügyi határértéket;
2. mindazon intézkedések megtételére, amelyek megvalósítása ésszerűen lehetséges még az előző pontban megjelölt végleges intézkedéscsomag megvalósítása előtt;
3. minden alkalommal haladéktalanul sajtóközleményben tájékoztassa a lakosságot, amennyiben a levegőszennyezés bármely mérőállomáson meghaladja az egészségügyi határértéket.

A fenti tényállás és indokok alapján kérem a Tisztelt Bíróságot, hogy az alperes Fővárosi Önkormányzatot kötelezze 1.087.030 Ft, azaz egymillió nyolcvanhétezer-harminc forint felmerült költség és nem vagyoni kár megtérítésére, valamint a további károkozás megelőzését szolgáló intézkedések megtételére.

A per tárgyának értéke: 1.087.030 Ft

A bíróság hatásköre a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 22.§ (1) bekezdésén, az illetékessége a Pp. 30.§ (1) bekezdésén alapul.

Bejelentem, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § b) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jog illet meg, így a 42. § (1) bekezdése alapján számítandó illeték előlegezése alól mentességet élvezek.

Bejelentem továbbá, hogy köztem és az alperes között jelen jogvitában közvetítői eljárás nem volt.

A sajtóból és a különböző honlapokról azonban ismert, hogy a környezetvédő civil szervezetek számos alkalommal szorgalmazták a Fővárosi Önkormányzatnál, hogy a témával kapcsolatban hozzon megfelelő intézkedéseket.

Budapest, 2007. március 9.

Tisztelettel:

Gyömrei Andrea
felperes

Melléletek:

M/1: Szakorvosi leletek

M/2: Gyógyszerszámlák, blokkok

M/3: Dr. Rudnai Péter „A városi levegőszennyezettség hatása az egészségre, különös tekintettel az allergiás légzőszervi betegségekre” című tanulmánya

M/4: A „Budapest légszennyezettségi adatai” című tanulmány